

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marastorda, Torda-aranyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székhely érdekű egyesítés

Előfizetési ára: egész évre 10 K, fél évre 5 K.
negyed évre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LÁPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
lakcímképzési csekk- és kifizetési számla 10489.sz.

A székelyek.

A „Székelyország” eredeti tudósítása.

Tábor, 1915. júl. hó.

Valamikor régen, talán már nem is igaz, hiszen az idő minden feledésbe visz, egyszer felhangzott a felhívó szó a magyar nemzethez: „Talpra magyar!” Ez már régen volt, ezt már eltakarta az idő moha. Hanem a mohafátyol alól is néha elő-elő villan egy szikra, mely vissza hívja, vissza csálja az elmúltat...

Pár évvel ezelőtt kigyuladtak a szikrák, de még volt annyi idő, hogy részben elfojtsák. Hanem rövid idővel ezelőtt kárvesszelt minden fáradtság, láng csapott fel, mely elborította, magával ragadta az egész világot; elárasztván a kitört lávával.

Láz borítja el ez egész nemzetet. Feleledt a régi jelszó: „Talpra magyar! Hi a haza!” Ne habozzon senki. Ismét veszályban a Haza, az a Haza, melyet Árpád apánk szerzett és amelyet annyi küzdelemmel tartottak meg őseink. Felhangzott a kürtészó: „Bármennyi vérünkbe kerüljön is, Hazánkat ne hagyjuk.”

E felhívásnak volt is fogadnia, mert az egész nemzet együttesen, mint egy összefüggő test tett ennek eleget, de ebből a testből is, mint egy külön vált rész: a székely nemzet az, amelyik fogadalmát leghívsegesebben tartotta meg; ami dicsőségére is válik ennek a derék népnek és megérdemli, hogy majdan a történelem tisztelettel emlékezzék meg róluk...

Tekintve, hogy mindent az elejével szoktak kezdeni, hát én is meg fogok emlékezni a háború kezdetétől mindenről, ami eddig történt, de persze csak röviden, mert nem szeretem a hosszadalmasságot.

Tehát történt a mozgósítás után 3 napra, hogy bekvártélyoztak bennünket egy vonatba, amelyen utazva 3 napot és 3 éjt töltve, elérkeztünk a Galiczia-Orosz határ közelében levő egy faluba, ahol megvártuk a tartalékosok megérkezését és felosztását.

Ennek megtörténte után, egy szép nyári napon mindent összapakkoltunk és megindultunk, hogy megkeressük az ellenséget s fiatalos hévvel, össze mérjük erőnket. Mindannyian égtünk a harci vágytól, szereltük volna hallani az első ágyudörgést és látni a hatalmasnak nevezett ellenséget.

Hanem egy érdekes momentumra is volt elindulásunknak, amennyiben alig, hogy a faluból kiértünk, gyönyörű napfogyatkozást nézhettünk végig. Mindannyian megbámultuk a természet eme csodáját. A nap mindig kisebb és kisebb lett, míg végre teljesen eltűnt az ég pereméről és bennünket rövid ideig sötétség vett körül...

A természet eme csodája, nem tudom miért, de különös érzést keltett bennem. Mintha minden bokor, minden fűszál azt susogta volna: „Vigyázzatok, mert ezzel leáldozott a napotok!”

És aggodalmam bevált, mert amint tudjuk, az egész nemzetet balsors üldözte, míg felragyogott ismét napunk, mely magával hozta fegyvereink számára a várva-várt diadalt.

Sok hányódtatás, vergődés után, ismét egy égi jel, egy fenséges tüntetés az égen. A naplegszebb pompával vetette reánk sugarait, mikor majdnem mindannyian egyszerre mutattunk a napra, melyet a szivárvány, keleti színekkel telve vett körül.

Öröm fogott el. Hiszen ismét figyelmeztetés volt Főntről részünkre, még pedig — amint eddig bebizonyult — jó figyelmeztetés. Ettől az

időtől kezdve miénk a siker, miénk a hadiszerecsene.

Itt kezdődik a székelyek diadala... Ettől kezdve megmutatták a székelyek, hogy méltó utódai a székely ősöknek.

Tekintve azonban, hogy ha a kiváló eseményeket sorjában ismertetni akarnám, úgy történelmi regényt kellene írnom és hogy egyes dolgokról már rövidesen megemlékeztem, nem fogom ezt most újra megtenni, hanem változtatva ismét egy oly eseményt fogok ismertetni, mely amellett szól, hogy derék fiúk a székelyek és egyúttal magába foglal a sors iróniájából is valamit...

Történt, hogy diadalmas előrevonulásunk alkalmával jól kiépített ellenséges állásokra bukkantunk, amelyeket katonai nyelven „Stützpunkt”-nak hívnak. Ezek kiemelkedő dombokon voltak elhelyezve, még pedig homokszákokkal kirakott lövőrésszel ellátott és 8 soros drótkerítéssel körülvett lövészárkok. Szóval várszerűen kiépített állás, amely már a természet behatásánál fogva, szinte bevehetetlennek látszott, — miután nekünk a völgy és a szabad terep jutott...

De hát háboruban vagyunk és csodálatosképpen itt semmi sem lehetett, ami pár órai lövöldözés után, be is bizonyult. Tüzérségünk megkezdte működését és valósággal elárasztotta az ellenséges állást.

Hanem a tüzérségi harc alatt, mi sem maradtunk tétlenül, miután kikeresve egy pontot, azt áttörtük és egy hadapródunk magamellé véve szakaszát, hátba támadta az ellenséget, amely most már nem tehetvén mást, megadta magát...

Ismét diadal. Benyomultunk az ellenség állásába, ahol mindannyiunkat meglepett sz. elkészítés. De még jobban meglepett bennünket a sors iróniája, amely abból állott, hogy együnk egy deszkát szedett elő valahonnan, amelyre reszkető kezek írták rá, hogy: készítettk ez árkokat mi, elfogott 82-ös székelyek...

És ez épen a sors iróniája... Székelyek készítettk és azok verték ki az ellenséget...

Stein S. Zsigmond,
egyévi önkéntes.

Székelyföldhöz.

Oh Székelyföld! Népedet szeretem!
Elfeledni nem fogom soha...
S ha egykor vissza térek Hozzád,
Élve bár vagy már halva —
Oh egyre kérlek Benneteket
Sok jó barát, sok cimborá!
Egy szál virágot tegyetek csak
Gyergyó aljáról síromra...
E szál virág, az élni fog,
Mint értetek él s hal e szív,
Mely feltámad, ha Nektek kell,
Ha Székelyföldnek népe hív.
Te érted él, Te érted hal
Oh Székelyföld e szív!...
Kérnay Saturnó.

A hős 82-ösök

A cs. és kir. Hadügyminisztérium 1915. február 22 én kiadott 131-ik számú veszteség lajstromába foglalt 82-ös ezredbeli tisztek és legénység névsora. (XXIX. közlemény.)

Bara Márton 9. sz. Csíkszentdomokos 1884. ms. — Bara Sándor 11. sz. Udvm. Recsenyéd 1889. ms. — Bara István 10. sz. Csíkszentdomokos 1884., meghalt 1914. nov. 22. — Barabás Sándor pótt. 6. sz. Udvm. Magyarzsákok 1887., meghalt 1914. dec. 2. — Barabás Antal 11. sz. Udvm. Fiafalva 1882. megs. — Barabás Dezső 9. sz. Udvm. Székelyudvarhely 1890. ms. — Barabás Ferenc 11. sz. Udvm. Bibarcfalva 1892. ms. — Barabás József 4. sz. Udvm. Bögöz 1892. ms. — Barabás Lajos 10. sz. Csvm. Gyergyóújfalu 1885. hadifogoly. — Barabás Mihály 12. sz. Udvm. Felsőősfalva 1892. megs. — Barabás Mihály 12. sz. Udvarhelyvm. Felsőősfalva 1891. ms. — Barb Simon 10. sz. Csikvm. Gyergyóbékás 1885. hadifogoly. — Bardóczi Geza 5. sz. Udvm. Kismód 1891. megs. — Baricz István ővezető 1. sz. Csvm. Gyergyóújfalu 1890. megs. — Baróti Ignác 7. sz. Csvm. Gyergyóújfalu 1893. ms. — Barra Lajos 10. sz. Csíkszenttamás 1885. hadifogoly. — Bartalis Ferenc pótt. 19. sz. Udvm. Székelylengyel-falva 1884. megs. — Bartalis Vitus 10. sz. Csíkszentmihály 1893. ms. — Bartos János 8. sz. Csikgyimes-

bükk 1888. ms. — Bedő János 10. sz. Udvm. Petek 1887. hadifogoly. — Belborian Miklós 6. sz. Csvm. Tölgyes 1881. ms. — Bem József címz. örvezető 5. sz. Csvm. Kásonimpér 1893. ms. — Benczédi János 3. sz. Udvm. 1892. ms. — Bencze Aladár 3. sz. Udvm. Homoródszenpál 1888. ms. — Bencze Ferenc 9. sz. Csik-tusnád 1883. hadifogoly. — Bencze József 4. sz. Székelyudvarhely 1894. ms. — Bende Vencel 5. sz. Csikvm. Gyergyószentmiklós 1889. megs. — Benedek Ferenc 2. sz. Udvm. Gyepes 1893. meghalt 1914. nov. 22. — Benedek József 9. sz. Gyergyószentmiklós 1882. hadifogoly. — Benkő András 8. sz. Udvm. Kissolymos 1891. meghalt 1914. nov. 22. — Benkő Pál 3. pótsz. Udvm. Kissolymos 1892. meghalt 1914. nov. 25. — Benő Ferenc tizedes, c. szakaszvezető 10. sz. Csikdelne 1882. hadifogoly. — Bereczki Dániel 1. sz. Udvm. Küsmöd 1889. megs. — Bernád Dénes 3. sz. Csiklapocza 1892. ms. — Berszán György 9. sz. Csikszépviz 1886. hadifogoly. — Berszán Tódor 3. manetz. Csikgyimesbükk 1889. ms. — Bertalan Dániel 1. sz. Udvm. Bibarczfalva 1891. megs. — Berzsán János 3. sz. Csikcsicsó 1881. meghalt 1914. nov. 24. — Bilibók András 5. sz. Csikgyimes 1884. meghalt 1914. nov. 17. — Biró Albert szakaszvezető 3. sz. Udvhm. Etéd 1889. ms. — Biró Elek 11. sz. Csikmadaras 1892. ms. — Biró Alajos 1. sz. Csikkarczfalva 1886. meghalt 1914. nov. 20. — Biró András 3. sz. Gyergyószentmiklós 1883. ms. — Biró Dávid pótt. 3. sz. Csikszentdomokos 1889. meghalt 1914. nov. 28. — Biró György 10. sz. Udvm. Korond 1882. hadifogoly. — Biró Gergely pótt. 3. sz. Udvm. Zetelaka 1892. megs. — Biró József 10. sz. Udvm. Dálya 1889. megs. — Biró László 16. sz. Csikmindszent 1892. meghalt 1914. nov. 27. — Biró Pál 3. sz. Udvm. Petek 1892. megs. — Biró István 11. sz. Udvhm. Petek 1888. ms. — Birtalan László 11. sz. Udvm. Etéd 1887. ms. — Bodó Lajos 10. sz. Csikszentdomokos 1884. ms. — Bodor Ferenc 10. sz. Csikdánfalva 1883. hadifogoly. — Bodor János 10. sz. Csikvm. Gyimesfelsőlak 1885. hadifogoly. — Boga Sándor 5. sz. Udvm. Füle 1892. ms. — Bogács Márton pótt. 10. sz. Csikmadaras 1889. ms. — Bogdani Konstantin 10. sz. Szebenvm. Sina 1885. hadifogoly. — Bojér Vaszi 5. sz. Csikvm. Gyergyóbékás 1893. ms. — Bokor Miklós 1. sz. Udvm. Galambfalva 1885. ms. — Bokor Péter szakaszvezető 8. sz. Csikvm. Gyergyószentmiklós 1886. ms. — Bokor Péter 10. sz. Udvhm. Zetelaka 1891. hadifogoly. — Bolgya Sándor 11. sz. Udvhm. Homoródufalu 1885. meghalt 1914. nov. 19.

(Folytatjuk.)

Népjegyek, meghe-
vők és
mindenféle nyomtatványok készül-
nek e lap kiadóhivatalában.

Búcsuzó hadnagy.

Valamikor, amikor még nem volt világháború, értekezletet tartott *Ugron* János, Udvarhelyvármegye főispánja a vármegyeház kistermében. Arról volt szó, hogy a jelenleg itt állomásozó 82-ös ezred székhelyét Székelyudvarhelyre tegyék. Azután ez ügyben a város küldöttsége Wien-be is járt.

Az értekezleten a főispán behatóan tárgyalta a kérdést s e közben arról is megemlékezett, hogy a tisztek nem találják jól magukat s szükség lenne, mikép a családok nyit-sák meg szalonjukat és igyekezzenek otthonossá tenni a várost a magánosan élő tisztek részére...

Azóta nagyot fordult a világ sorsa. A tisztek és a civilek is engedtek a „nyársnyelés“-ből. Barátság, testvéries bensőség fejlődött ki egymás között. Hiszen mindnyájan az édes haza gyermekei vagyunk, amelynek életéért, épségéért hozzuk meg egyenlő akarattal áldozatainkat...

Ezt a jól eső érzést kelti bennünk a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82-ös ezred egyik harcdezt, többszörös golyótól átjárt testü, hősiességgel küzdött derék hadnagyának: *Janker* Endrének közelebből történt búcsuztatása és búcsuzása is, aki fájdalmas szívvel távozott a nagyon megszeretett Székelyudvarhelyről, a székelység anyavárosából.

... Társaim, barátaim kikísérték az állomásra — írja *Janker* hadnagy egyik barátjának s így folytatja:

Sapkámon ott diszlett a Szendebrigád gyönyörű jelképe — a halálfej jelvény: Amint ott álltunk az állomáson, egyszerre csak egyik kollégám egy cigányt hoz mellém úgy, hogy észre sem vettem s hirtelen elkezd játszani: „Beteg vagyok, édes anyám gyógyítsd meg a lelkemet...” — Hidd el édes barátom, hogy soha még életemben egy nóta úgy meg nem hatott, mint akkor...

Eltekintve, hogy hogyan ítélték meg engem az emberek, fájt elmenem onnan, mert úgy megszerettem a székelyt, mintha mindmegannyi egy-egy testvérem lett volna. (Erről szól „Székelyföldhöz“ című, mai számunkban közölt verse is. Szerk.)

... Azután meg a cigány másik nótája kezdett, amelyet szintén ott tanultam, a szép Székelyföldön: „Sutognak a lombok, csendesesen beszélnek...” — Mi pedig valamennyien dudolgattuk csendesesen, könnyek szöktek mindannyiunk szemébe. A sok közönség szemébe is ott csillogott egy-egy könnyesepp. Az udvarhelyi lányokról sem feledkezem meg, — bár nem ismertem őket, kik adták, de kaptam szép rózsát és búcsúintégetést is; mind, mind, mintha testvérek lettek volna...

Még játszott a cigány szebbnél-szebb nótát s amikor a vonat megindult, barátaimmal búcsúcsókot váltva, még egy Isten hozzádot mondtam úgy nekik, mint az összes jelenlevőknek s csak azt kívántam

mindnyájuknak: adja a jó Isten, hogy ha e nehéz napok elmúltak, ha nem is jobban, de legalább oly helyzetben találjam viszont őket, mint most vannak!...

Ilyen és ehhez hasonló benső érzelmektől áthatva távozott Székelyudvarhelyről *Janker* hadnagy Nagyszébenbe. Ez a legfényesebb bizony-sága annak, hogy székely anyavárosunk szeretetre méltó s ha otthonossá, őszinte, igazi székely vendégszeretővé tesszük azt továbbra is, viszontszeretetre találunk és elné-mulnak az alaptalan vádak, a nyegle-feszengések s végül a polgárság és katonaság között, kifejlődik a leg-bensőbb baráti érzelem.

Fényes tanuság erre ismét *Janker* hadnagy idézett levele, melynek baráti szeretetről szóló része így be-szél:

„Igazán örvendek, hogy vannak emberek, kik megismertek engem is — és épen úgy nem a külsőt s nem a formásokat vizsgálják és bírál-ják, hanem az embert magát s an-nak érzéseit.

És mondd! Van-e ember, kit ha megludjuk, hogy velünk érez és rokonszenvez, nem tudnánk szeretni?... Szeretni? Ez kevés!

Az életemet, az utolsó fillért ké-pes vagyok egy ilyen barátért — melyhez hasonlót az ember (sajnos) manapság oly keveset talál — fel-áldozni...”

Bizony vágyunk, mindnyájan vá-gyunk az igazi, őszinte, bensőségtel-jes érzülettől áthatott barátságra, melyet nem az érdek kormányoz, hanem a krisztusi szeretet ragyo-góan fényes koronája sugároz: „Sze-resd felebarátodat, mint tennenma-gadat”.

Ha a most dúló világháború ret-tenetes tisztító tüze, az embereket egymás között barátokká, őszinte testvérekké teszi, már ez is óriási lépéssel fogja előre vinni a kultúrát, melynek alapja az igazi embersze-retet!...

Betegh Pál.

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhelyvár-megyéből származó és a világ-háboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősök-nek a hadügyminisztérium vesz-teség lajstromai alapján össze-állított hiteles kimutatása.

XXXI.

Az 1915. márc. 1-én kiadott 134. sz. veszteség lajstrom szerint: Ta-más István tart. hadnagy 51. gye. Tordaaranyosvm. Toroczko 1882. megs.

Achimecz Vazul 50. gye. 10. sz. Tavm. Alsóvidra 1884. ms. — Ágos-

ton József 24. hvgye. 7. sz. Udvm. Siklód 1882. hadifogoly (Troitzk, Orenburg tart. Oroszország). — Alb Vazul 50. gye. 9. sz. Tavm. Lupsa 1888. ms. — Almási Pál 50. gye. 10. sz. Marosujvár 1886. ms. — András János 82. gye. 8. sz. Csik-szentsimon 1892. ms. — André Já-nos 50. gye. 12. sz. Tavm. Bedeló 1887. hadifogoly.

Bács Ispász 50. gye. 11. sz. Tavm. Mezőkók 1893. meghalt 1914. nov. 23. — dec. 9. — Balázs József ör-vezető 24. hvgye. 9. sz. Hszvm. Kö-pecz 1892. hadifogoly (Troitzk). — Bergleiter Gusztáv 82. gye. 13. sz. Székelyudvarhely 1894. ms. — Bija János 50. gye. 4. Tavm. Járamagura 1893. ms. — Birczog Simon 50. gye. 11. sz. Tavm. Alsószolcsva 1881. meghalt 1914. nov. 23. — dec. 9. — Bogdán János 50. gye. 9. sz. Tavm. Csongva 1882. ms. Boldfzár János 24. hvgye. 7. sz. Csiklapocza 1892. hadifogoly (Troitzk). — Boldor Vaszi 50. gye. 9. sz. Tavm. M.-Káp-talan 1891. ms. — Breda János 51. gye. 9. sz. Tavm. Szászalvócz 1894. ms. — Bués Jakab szakaszvezető, c. őrmester 50. gye. 10. sz. Tavm. Felsőpódsága 1889. ms. Buka János 50. gye. 8. sz. Tavm. Muncsál 1892. ms. — Buéa Stufa 50. gye. 12. sz. Tavm. Szind 1882. hadifogoly.

Császár Dániel tizedes 50. gye. 9. sz. Tavm. M. Herepe 1889. ms. — Csirmás János 50. gye. 9. sz. Tavm. Oroszi 1890. megs.

Danica Vaszi 50. gye. 9. sz. Ta-vm. Alsószolcsva 1891. ms. Debre-czeni Ferenc 50. gye. 11. sz. Tavm. Aranyosszentmihály 1893. ms. — Dragomir Tódor 50. gye. 16. sz. Tavm. Bedeló 1893. ms.

Fazakas Imre 82. gye. 8. sz. Csik-csatószeg 1890. ms. — Fazakas Ist-ván 50. gye. 11. sz. Tavm. Várfalva 1894. meghalt 1914. nov. 23. — dec. 9. — Ferencz Tamás 82. gye. 13. sz. Csvm. Gyimesközéplak 1893. meghalt 1915. jan. 30.

Folytatjuk.

A székely-ló a világháboruban.

Irta: lengyelfaloi Bárány Orbán Ottó.

IV.

Nézetem szerint a székely-ló te-nyésztésének fellendítésére és meg-örökítésére, a kormánynak a világ-háború befejezése után lesz a leg-jobb alkalma anélkül, hogy nagyobb anyagi áldozatába kerüljön.

Erre nézve a teendő a követke-zők:

1. A háború megszűntével a harc-ban megmaradt felesleges székely-ló kanca-anyagát, amelyet Gyergyóban, Csik- és Udvarhelyvármegyékben vá-sároltak be, az állam — szokás sze-rint — ne adja el potom árért árveré-sen, hanem ingyen ossza ki a szé-kely nép között — tenyésztési célra.

2. A Székelyföldön Gyergyó, Csik- és Udvarhelyvármegye havasalyi köz-

ségeit ossza be székely-lótenyésztési kerületekre.

3. Az erdőtörvényt revidiáltassa Gyergyó, Csik- és Udvarhelyvármegyék havasi legelőit bővíttesse ki úgy, hogy a székely-lótenyésztés újabb szabad legelőkön, a régi bevált székely szokás szerint legyen gyakorolható — szabad méneseiben.

4. Szabályokat kell alkotni arra, hogy az ingyen kiosztott kancákat eladni nem szabad, hanem csak tenyésztési célokra legyenek felhasználhatók.

5. A lótenyésztési kerületek közsegeinek a kiosztandó kanca-anyagot egyenlő számban kellene kiadni és úgy összeállítani, hogy azokban az egyöntetűség nagyságra, jellegre és testalkotásra nézve legyen meg.

6. Az így összeállított kancaállománnyal ellátott lótenyésztési kerületekben a községeknek az állam osszon ki arab és lipicai fajú méneket ingyen úgy, hogy a községek kötelesek legyenek azokat az állam (állatorvosok) felügyelete alatt jól gondozni, ápolni és a fedeztetési igényben a lócsordákban szabadon járattani, hogy a korábbi székely-lótenyésztés újra életbe lépjen.

7. A méneket minden ötödik évben ki kell cserélni a más tenyésztési kerületben szintén öt évig használt ménekkel, hogy ezzel a tenyésztési apaállatok felfrissítést nyerjenek.

Ezekben foglaltam össze vázlatosan a székely-ló tenyésztésére vonatkozó nézeteimet, melyeket a következő cikkemben fogok indokolni.

(Folytatjuk.)

HIREK.

Béke napját várom...

Van Istenem nékem, de pogánnyá válok,
Mikor erőltetett víg arcokat látok.
Ki kényszerít rá, hogy tetessem magamat?
Ki előtt szegyeljem igaz bánatomat?
Az igaz könnyeket miért fojtsam vissza?

Van Istenem nékem, Ő rá megesküdtem,
Hazaért, Királyért, hogy harcolok híven;
Esküszögő soh'sem leszek, ne higgyétek!
Azért hullathatok egy pár igaz könnyet?
És hogy visszafojtsam, ki kényszerít engem?

Van Istenem nékem, mégis embert ölök,
Parancs-szóra vaddá, gyilkossá vetkőzök
Kéjlegek a vérben, hősileg meghalok,
De azért ti nektek még sincsen igaztok,
Kik az igaz könnyet visszafojtattatok.

Van Istenem nékem, Ő reá esküszöm,
Hogy nemszent célokért van már e vérözön;
Ami az embernek lelkét letiporja,
Nyomorult bénává, állattá formálja
S az igaz könnyeket fojtja — fojtja vissza.

Van Istenem nékem, de már pogány játék,
Hol az emberélet a legkisebb érték!
Van Istenem nékem, hozzá fohászodom,
A nagy béke napját beh erősen várom,
Mikor igaz öröm könnyét hullathatom.
1915. augusztus 5.

Medikus.

Nyomtatta és kiadja BÉTEGH PÁL
Könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt.

A trónörökös pár nálunk.

Károly Ferenc József trónörökös és felesége Zita hercegnasszony tegnap Budape-tre érkezett és e hó 14-ikéig a magyar székestővárosban maradnak.

— **Kitüntetések.** A király *Plauk* Modestusnak, a 82-ös ezred 14. repülő százada főhadnagyának a hadi-ékitményes III. oszt. katonai érdemkeresztet, *Ambrus* András törzsőrmesternek az arany vitézségi érmet adományozta és elrendelte, hogy az ellenség előtt tanúsított vitéz és bátor magatartásukért *Basek* Bertalan és Dr. *Máthé* József tart. hadnagynak a legfelsőbb elismerés tudtul adassék.

— **Petőfi hősi halálának évfordulóján** a „Tordai Magyar Közművelődési Ház” július 31-én ismertető előadást tartott saját disztermében. Az érdekes műsorból kiemelkedett *Harmath* Domokos kulturházi igazgatónak, ennek a lelkes, nagytevékenységű férfinak gyönyörű, alkalmi felolvasása. Érdekesen fejtegeti, hogy Petőfi Sándor feleségével és kis fiával *Miklós* Miklós tordai ref. papnál szállott meg 1849. július 21-én. Tordáról indult egy Csipkés nevű fuvarossal Bem József táborába Marosvásárhelyre. Miklós ref. pap jó barátja volt Petőfinak, ki 3 napig maradt nála és családját is ott hagyta el utóljára, hogy soha többé viszont ne láthassa. A mind végig lelkes hangon tartott felolvasást a „Székelyország” közelebbi számában hozni fogjuk. A műsor többi pontja is kiválóan sikerült. *Héczey* Lajosné *Farkas* Imre „Rákóczi hadnagya” c. versét szavalta nagy hatással és *Péter* Antal igazgató Petőfi „János vitézét” 72 vetített képben mutatta be.

Katonai előléptetések.

Rothenary Albert ezredes, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82-ös ezred parancsnoka *Adler* Miklós, *Knöpfler* Bernát, *Szász* Ferenc és *Tormos* Gyula egyévi önkéntes, orvosnövédeként — címz. tizedeseknek léptette elő.

— **Varsó és Lvangorod bevétele** országszerte nagy örömet keltett. Hadseregeink történelmi nevezetességű tényeit kitörő lelkesedéssel ünneplik. Általános a hit, hogy ez újabb fényes sikertünk, összes ellenségeinkre megfelelő hatást gyakorol és a tisztességes békét siettetni fogja.

— **Nagy idők tanuja.** Szentersébeti *Szakáts* Károly kir. nyug. adófelügyelő, 1848—49-iki honvédhadnagy rövid szenvedés után, e hó 1-én életének 88-ik, boldog házasságának 39-ik évében elhunyt Székelyudvarhelyt, hol aug. 3-án általános nagy részvét mellett, a ref. sírkertbe helyezték örökös nyugalomra. A dicső szabadságharc vitéz hadnagya, ki páratlan hősiességgel küzdött akkor a muszka ellen, egy éven át boldog érzéssel szemlélte a világháború nagyszerű eseményeit, melyekben a 48-iki orosz ellenség legyő-

zését közelgetni látta. Halálát neje szül. martonosi *Gálffy* Mária és széleskörű rokonság, köztük szentesébeti *Szakáts* Zoltán Székelyudvarhely város rendőrfőkapitánya és szentesébeti *Szakáts* Péter a székelylelki kereskedelmi és iparkamara titkára gyászolja. Emlékét híven őrzi a hazafias kegyelet!

— **A háború mérlege.** A németországi lapok az alábbi beszédes számokat közlik a háború évfordulója alkalmából: A középponti hatalmak az ellenséges területen megszállva tartanak: Belgiumban 29.000 négyzetkilométert, Franciaországban 21.000 négyzetkilométert, Oroszországban 130.000 négyzetkilométert. Összesen 180.000 négyzetkilométert. Az ellenség megszállott: Elzászban 1.050 négyzetkilométert, Galiciában 10.000 négyzetkilométert. Összesen 11.050 négyzetkilométert. Hadifoglyaink száma: Német fogolytáborokba és kórházakban 898.869, munkásnak alkalmazva 40.000, az utóbbi hetekben elfoglunk 120.000, Németországban összesen 1.058.869, Ausztriában és Magyarországon 636.534. Összesen 1.695.400. Az orosz foglyok között Németországban van 5600 tiszt, 720.000 katona, Ausztria és Magyarországon 3190 tiszt, 610.000 egyéb katona. Az orosz foglyok száma összesen 8790 tiszt és 1.330.000 katona. Németországban júniusig 5834 zsákmányolt ágyú és 1556 zsákmányolt géppuska volt. Számos ágyú és géppuska azonban seregeinknél maradt. Az egész zsákmány 7—8000 ágyúra és 2—3000 géppuskára tehető.

In memoriam 1914—1915.

E jellegűvel Hadi Zászlószöveget hoz forgalomba az Orsz. Hadseregélyző Bizottság Jelvényosztálya, mely Dr. *Hoványi* Géza orsz. képviselő, oszt. vezetővel az élén a hazafias magyartársadalomhoz fordul, hogy az egyházak, hatóságok, vármegyék, városok, községek, iskolák és közintézetek, egyletek, társulatok, jogi szervezetek, asztaltársaságok, bankok, pénzintézetek, magánosok stb. vegyék meg azt a 15 K-ás zászlószöveget, mellyel a most folyamatban levő nagy korszak dicsőséges emlékét megörökítsék. Nem maradhat el a jelzés egyetlen zászlóról sem; hadd hirdesse vitéz hadseregeink földi dicsőségét és egyuttal segítséget nyújtson a hadban levők hátramaradottjainak. Hadi zászlószög passe-partout-ba, vagy márványba illesztve, a falra, mint dísz tárgy, esetleg elnöki asztalra, mint levélhuyomó is kapható. Hadi Zászlószögek rendelését a „Székelyország” szerkesztősége is hazafias készséggel fogadja s a megrendelőket e lap hasábjain nyilvántartja. A felsorolt intézmények vezéreitől függ, hogy a csekély 15 K-ás összeget utalványozzák és köteleességszerű hazafias cselekedetet gyakoroljanak. Fel a szívekkel, győzzön az erkölcsi igazság!

— **Anyakönyvi adatok.** A székelyudvarhelyi anyakönyvi kerületben július hó folyamán 5 fiú és 1 leány,

össz. 6 születés volt. A múlt év hasonló időszakában pedig 12. — Meghalt 13 férfi és 11 nő, összesen 24 egyén, ebből kórházi vagyis idegen 2 férfi és 1 nő. A múlt év hasonló havában 17 egyén halt el. — Házaságot kötöttek: Imre Márton munkás — Sófalvi Zsuzsánnával, Bécsi Dénes kovács — Peczek Borbálával, Pap Mihály birtokos — Gergely Annával, Németh Imre munkás — Orbán Zsuzsánnával, Szabó Beni munkás — Bálint Annával, Kiss Ernő máv. hivatalnok — Ádám Idával. Bundi János munkás — Todor Ilonával, Isztojka Gábor munkás — Ötvös Évával, Dr. László Endre ügyvédjelölt — Balázs Idával; összesen 9 pár. Múlt év júliusában 5 pár házasodott.

— **Husz hadüzenet.** A most már második évébe lépett világháború kezdete óta a következő husz hadüzenet történt: 1914. július 28-án hadat üzent Ausztria és Magyarország Szerbiának, aug. 1-én Németország Oroszországnak, 3-án Németország Franciaországnak, 3-án Németország Belgiumnak, 4-én Anglia Németországnak, 5-én Ausztria és Magyarország Oroszországnak, 6-án Szerbia Németországnak, 11-én Montenegro Ausztria és Magyarországnak, 11-én Montenegro Németországnak, 11-én Franciaország Ausztria és Magyarországnak, 13-án Anglia Ausztria és Magyarországnak, 23-án Japán Németországnak, 25-én Ausztria és Magyarország Japánnak, 28-án Ausztria és Magyarország Belgiumnak, nov. 2-án Oroszország Törökországnak, 5-én Franciaország Törökországnak, 5-én Anglia Törökországnak, 7-én Belgium Törökországnak, 7-én Szerbia Törökországnak, 1915. máj. 23-án Olaszország Ausztria és Magyarországnak A harcban álló országoknak összesen 24 hadüzenetet kellett volna váltaniok. Nem történt meg tehát négy hadüzenet, még pedig Olaszország nem üzent hadat se Németországnak, se Törökországnak, Montenegro és Japán csak a két központi hatalomnak mondta föl a barátságot. Németország és Olaszország, Montenegro és Törökország között megszakadt a diplomáciai összeköttetés; Olaszország és Törökország között még meg van; Japán és Törökország között a háború kitörése előtt se volt semmiféle diplomáciai összeköttetés.

— **Hány csillagja van a zugsführernek** infanterist Márton Márton? — kérdi a kadet a székely bakától.

— Annak három jelentem instálom.

— Hát a tábornoknak?...

— Biz' annak lehet vaj... tizenkettő.

— **Citera.** 2 drb tollverős citera szabad kézből, olesón eladó. Cim: Horváth fogházör Székelyudvarhelyt szentimre-utca 22/b.

Ismerősei, jóbarátai körében mindenki ajánlja a „Székelyország”-ot

BENZOLINE

BENZINT TELJESEN PÓTOLJA MOTORTULAJDONOSOK!

- Sikerült gyártmányomat annyira tökéletesíteni, hogy nem szükséges többé:
- 1) benzinnel vagy aetherrel való befecskendezés,
 - 2) nem szükséges a gyújtófej melegítése,
 - 3) nem kell a levegő hozzájárulását megszorítani, hanem :

BENZOLINE

minden rendszerű motorhoz egyöntetűen a motoron való minden változás nélkül, kiválóan alkalmas.

BENZOLINE

használatnál a motor könnyen indul.

BENZOLINE

használatban rendkívül csendő, átlagban 400 gramm kell óránként egy lóerőre

Hogy ezt bizonyítsam, gyáramban a következő rendszerű motorokat állítottam fel és tartom az érdeklődők részére állandó üzemben : 1) **Climax**, 2) **Lux**, 3) **Langen & Wolf**, 4) **Osers & Bauer**, 5) **Daimler**, 6) **Polke**, 7) **Warchalovsky**, 8) **Benz**, 9) **Pohl**, 10) **Mayer**.

Oly egyének, akik magukat hatósági bizonyítvánnyal, mint komoly érdeklődőket igazolni tudják, még pedig községenként legfeljebb 3 személynek Bécsbe való utazása költségeit megtérítem.

A BENZOLINE ÁRA :

egész maggonvételnél	110.—	korona
fél	115.—	"
kisebb vételnél	125.—	"
helyt bécsi gyáramból vashordókban szállítva, készpénzfizetés ellenében. Utánvétel rendeléseket nem eszközölök.		

M. ELFER WIEN, I., Krugerstrasse 3.